

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stoe 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih sveta, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za vrstbe, uz koja nema prilične preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljiti «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadar»

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

N.V. Cesar i Cesarica u Budimpešti.

BEĆ, 7. Cesar je krenuo večeras u Budimpeštu. Cesarica je nanovo prinijela za podizanje vojničkih domova 240.000 kruna, od koje svete polovice ide austrijskom središnjem odboru, a polovica ugarskom i drugi se članovi cesarske kuće postaviše na razne načine za tu akciju. Rad napreduje kreko; dosad su podigli kojih 300 vojničkih domova.

BUDIMPEŠTA, 8. Cesarski je par stigao jutros te se odvezao u kraljski dvor.

BUDIMPEŠTA, 8. Vladarski par, koji je sa zahvalom odbio službeni doček, primljen je na željezničkoj stanici samo od načelnika Barczyje, višeg gradskog kapetana Bode, staničnog predstojnika i staničnog zapovjednika, te se odvezao u kraljski dvor. Na putu pučanstvo mu je priredilo odusjevljenih ovacija. Cesar je prije podne primao u audienciju. Cesarica je primila ministra predsjednika Tiszu, koji joj je objasnio potanko zamašnu pripomoćnu akciju, za koju se Njeno Veličanstvo osobito interesuje. Akciji je svrha, s jedne strane da se svim ratnim invalidima, ratnicima koji više nemaju zarade, udovicama i siročadi ratnika, koji trebaju savjeta ili pomoći, pridaje jedan konzulent, koji će se brinuti za njihovu dalju zaštitu i podupiranje; s druge strane da se organizuju svi dobrotvorni zavodi, na koje se stvar odnosi.

BEĆ, 8. Njegovo je Veličanstvo primilo podne deputaciju Szopronske županije, koja je došla da se Vladaru pokloni. Cesar Zahvali vrlo srdično. Cesarica je obašla ranjenike. Vladari se u večer povratili u Beć.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvještaji austro-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 7. i 8. marta nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskому».

Poštreni podmornički rat. Potopljene lagje.

BERLIN, 8. (Wolff-Bureau). U Sredozemnom je Moru potopljeno 8 parobroda i 7 jedrenjača sa ukupnih 40.000 tona, među tima je potopljen dana 20. februara norveški parobrod «Deravere» od 2760 tona sa tučom za topove, na putu iz Genue za London, dana 22. februara 4 talijanske jedrenjače za uglijen i živežom za Italiju; 24. februara, južno od Kreta, prijevozni parobrod od nekih 8000 tona, naoružan sa 4 topa, a praćen od ribarskih parobroda, i grčki parobrod «Micilin» od 2918 tona sa pamukom za Englesku; 26. februara naoružani engleski parobrod «Clan Farguhar» od 5858 tona sa pamukom, čajem i jutom za Englesku; 27. februara naoružani engleski parobrod «Brodware» sa slegijenim mesom za Englesku. Jedan kapetan i dva stojara ostaše zarobljeni.

BERLIN, 8. Na talijanskom parobrodu za prijevoz ceta «Minos», koji je 15. februara potopljen u Sredozemnom Moru na putu u Solun, bio je po kazivanju dva talijanska vojnika, koje je naša podmornica izvukla iz mora, jedan general, 3 pukovnika, 2 majora i 1000 talijanskih vojnika, koji su radi uzburkanog mora propali zajedno s ladjom.

Prigodom 700. obljetnice utemeljenja ređa sv. Dominika.

Kultura critica.
Prof. W. baron Ljubibratić.
(Nastavak.)

Iako se ovako u Bizantu naučni rad više priklanjao Platонu i po tom Aristotel bio zapostavljen, dogje s druge strane do većega ugleda kod Arapa i Židova. Onamo ga prenesoše sirske liječnici, koji kao pristaše Nestorija morađe bježati na Istok, da uzmanju progon crkve. To je iz Istoka došla vjerska struja, kojoj bješće začetnikom Muhamed, i koja se doskorala na istoku do Indije, u Africi i na zapadu. Evrope u Španiji. Sama Muhamedova nauka, stojeći blizu Židovskom apstraktnom monoteizmu, bješće počesna da primi upliv grčke kulture. A nijeđan se grčki mislilac ne mogao tako prilagoditi Muhamedovoj nauci kao Aristotel: njegova se metafizika lako slagaje i s najstrožim monoteizmom, fizika nije bila s njim u opreci, a logika ne mogao doći u uži dođi s vjerskim problemima. Osobito se za vlaže prvi Abasović, koji stolovahu u Bagdadu, razvila arapska nauka pod utjecajem grčkim. Već kalif Almansor poziva sirske učenjake na svoj dvor i nuka ih, da na arapski jezic prevedu Aristotelova djela. Za njim se povedoše kalifi Harun-ar-Rašid i Al-mamun i tako se zgoditi, da su baš Arapi sačuvali Aristotelova djela. Ujedno se kod njih razvi i živi filozofski rad. Najznačniji njihovi umnici bijahu Al-farabi, Avicenna i Avveroes. Oni stekose najvećih

BERLIN, 8. Wolff-Bureau. U Sredozemnom je Moru potopljeno 9 parobroda i 3 jedrenjača od ukupno 32.000 tona.

Propala talijanska oklopnača «Giulio Cesare».

BERLIN, 8. Kako razne novinejavljaju, u Italiji se već neko vrijeme pronosi glas, da je i linijska lagija «Giulio Cesare» propala kroz žrtvu sabotaže. Glas dosad još nije potvrgnjen.

«Giulio Cesare» rinuta g. 1911, duga 175, široka m 28, tonuće m 87, razmještaj ton. 22.500, pokretna snaga označ. konjskih sila 30.000, brzina 23 milje. — Topovi: 13 od cm 30^{3/4} unutarnjeg promjera, 18 od 12^{1/2} cm un. prom. 20 od 7^{1/2} cm un. prom. 3 sprave za lanceranje torpeda. — Oklop: pojasi mm 240, oklop baterija ločke artil. mm 240, srednje art. mm 125. — Spremišta sačravaju 1000/2000 tona ugljena, 1000 tona ulja.

Francuski razarač «Cassini» potopljen.

DARIZ, 8. Ministar mornarice javlja: Razarač torpedač «Cassini», koji je pridat patrolskoj službi u Sredozemnom Moru, torpedovan je 28 februara od neprijateljske podmornice; zaliha municije eksplodirala, te lagija ni za puna dva časa poton. Zaglavni zapovjednik, 6 drugih oficira i 100 što podoficira što momčadi; 2 oficira i 32 što podoficira što momčadi spasio se.

«Cassini» rinut 1894; dug m 80, širok 8^{1/2} m, tonuće 35 m, razmještaj ton. 981, pokretna snaga označ. konjskih sila 5080, brzina 21 m. — Topovi 1 od cm 10^{1/2} unutarnjeg promjera, 3 od 6^{1/2} cm un. prom., 7 od 4^{1/2} cm un. prom. — Spremišta sačravaju 117 tona ugljena.

Prelom između Amerike i Njemačke.

Članak Norddeutsche Allg. Zeitung.

BERLIN, 8. Na adresu Wilsonovu, u kojoj kaže: «Kao što Amerika se želi dužan obzir, pravednost, slobodu da živi i zaštitu protiv organizovane nepravde, to je spremna da to traži i za ciljno čovještvo», «Norddeutsche Allgemeine Zeitung» piše: Sto je Wilson spremna da traži za čovještvo, to on nije dopustio Njemačkoj. Onaj dan, kad se navijestio neograničeni podmornički rat, bio je Wilson pozvan da to odobri: odgovor bi prekinjenje odnosa, pače pokušaj da pobuni ne neutralne vlasti protiv nas. Osim toga Wilson danas kaže otvoreno, da bi Amerika mogla neposredno učestvovati u borbi. Pravica bi nalagala, da se ne ustane protiv jednog naroda, koji se bori za svoje postojanje i koji nije drugo Ameriku pokazao nego samo prijateljstvo. Ali ono što smo dosad iskusili od Amerike, ne moguće nas sloboditi, da tamo računamo sa pravednim uvažavanjem naše odluke. Stoga je sasma prirodno, ako smo se postarali da, napravimo eventualnom novom neprijatelju, tražimo novoga saveznika. Savez se s naše strane imao ponuditi Meksiku, tek pošto bi nam Amerika navijestila rat. Želi li Amerika, kao što mi želim, da se izbjegne ratu sa Sjedinjenim Državama, to će se u Meksiku saznavanje naše ponude ograničiti na ono, što je Wilsonova vlasta o tome objavila. Jedino će Wilson biti pred istorijom odgovoran, ako njegove zemlje, bez ljute nevolje, budu upletene u strahote krvavog svjetskog rata. Odabro Wilson rat ili mir, ne cemo se niti najmanje maknuti s puta kojim smo 1. februara ostale zarobljeni.

BERLIN, 8. Na talijanskom parobrodu za prijevoz ceta «Minos», koji je 15. februara potopljen u Sredozemnom Moru na putu u Solun, bio je po kazivanju dva talijanska vojnika, koje je naša podmornica izvukla iz mora, jedan general, 3 pukovnika, 2 majora i 1000 talijanskih vojnika, koji su radi uzburkanog mora propali zajedno s ladjom.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 7. Glavni stanjavlja, 6. marta: Fronta na Tigrisu:

Englezzi napadoše izjutro 5 marta sa dvije konjičke pukovnije, šest oklopnih automobilova i dvije topnjače, naše prednje straže zapadno od Azizija, što leži 80 kilometara na jugo-istoku od Bagdada. Napad je odbijen sa teškim gubicima po neprijatelju, kojemu smo zarobili jednog oficira i 3 momka. Popodne Englezzi ponovile napad sa pješadijom, ali i taj im pogje kao pregjašnji. U noći povukosmo naše prednje straže, pošto su izvršile svoj zadatak, u glavnim poziciju.

CARIGRAD, 7. Glavni stanjavlja:

Fronta na Tigrisu: Englezzi se primiču s okljevanjem našim pozicijama.

Fronta na Sinaju:

Uzbijen je pokušaj Englezza, da se otisnu prema našem desnom krilu. Oboren je hictma neprijateljski aeroplani jedne letjeličke eskadre, koja je preduzela napad bombama na Tel-el-Seriju.

Na galičkoj fronti naše čele ubiši u boju bombardi neprijateljski napad kod Dzikjelomja.

Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 8. Izvještaj generalnog štaba, 6. marta: Mačedonska fronta:

Slaba artilerijska djelatnost na svoj fronti. Engleska satnija, opskrbljena mitraljezama, otisnu se prema selu Koprne, ali je naše straže dočekaše vatrom, ie se morade dati u bijeg pravcem put mjestu Kumli.

SOFIJA, 8. Izvještaj generalnog štaba, 7. marta: Mačedonska fronta:

Na svoj fronti slaba artilerijska djelatnost i mitralješka vatrica. Engleska satnija pokuša da zakroči prema našim stražama zapadno od Doiran-skog jezera, ali je vatrom odbijena.

Rumunjska fronta:

Istočno od Tulce ruska se satnija primače na letu našim stražama, ali je puščana i artilerijska vatra rasprši.

U talijanskoj Komori.

ZURICH, 7. Na jučerašnjoj sjednici talijanske Zastupničke Kuće socijalist Coralini razlagala je o poskrbljivanju naroda, izjavivši, da će se prilike poboljšati jedino mirom. Lebriola reče, da kad bi se pregledali uvjeti, što su se iznijeli na Wilsonovu notu, zajedno sa drugim činjenicama, mogao bi se brže i povoljnije sklopiti mir. Poljsku se ne bi smjelo iznovno izruci ruskoj caru. Priznavanje ruskih prava na Carigrad nije stvar da se može odobravati. Naviješteno obrazovanje, jedne velike češko-slovačke države, imalo bi svu silu opasnih posljedica. U obnovljenoj Europi mora da vlasta načela narodnog suverenstva.

Kina i Njemačka.

LONDON, 7. Glavne svilnosti u Kini mahom za to, da se prekunut odnosai s Njemačkom; ima samo još nekoliko tehničkih teškoća, koje bi Predsjednik hotio da se riješe, prije nego dade svoju privolu.

ih nitko više nije mogao istisnuti. Borba oko Aristotela i končana njegova pobjeda odigra se na padiskom sveučilištu, dokle na ognjištu i središtu čitavog srednjovjekovnog teološkog života. Papa Grgur IX., da istuu rečenju, počkazi prama Aristotelu veliku oproznost i široke vidike, pak i ako ga je osuđio, nije ga prestao smatrati neobičnim izvorom novih ideja i činjenica. On nije htio, da ga se potpuno zabaci, već je tražio samo relativno poznavanje njegovog sistema.

Cim je Aristotel ušao u škole, prođe s njime u znakovu nova bujica života. Filozofska atmosfera bijaše do tada zasićena platonsko-augustinškim idealizmom, dok u XIII. stoljeću, pod uplivom Aristotela, dvije se nove stvari razvjele: jedna čisto aristoščišta, (Sigiri od Brabanta), a druga daleko zapletenija s Albertom Velikim i Tomom Akvinskim. S ovoga se uzroka može ustrviti, da je filozofska koncepcija XIII. vijeka prožeta s jedne strane idejamom Augustina, a s druge strane, dakako u većem opsegu, onim Aristotelom. Alberto Veliki uze na sebe začaća, da u krilu kršćanstva proširi veliku enciklopediju Aristotela, s namjerom da je učini pristupačnjom opromen novih elemenata, užetih iz drugih djela i iz iskustva. On bijaše ne samo veliki tumačitelj Aristotela, već i veliki učitelj, te tako utre stazu umnogu radu i usavršavanju.

gdje se ova dva velika uma uđaljuju od Aristotela, i onđe jasno pokazuju, da stope pod njegovim uplivom. Rađ Alberto Velikoga i Tome Akvinskoga osobito se u tome sastoji, da su u jedno stopili već prije postojeće nazore Augustina s onim Aristotelom, te nekako sdržavili Platono i idealizam s Aristotelovim realizmom, davajući ipak ovom potonjemu prednost. Oni se opriješe isto tako čistim pristašama Augustina, kao i čistim pristašama Aristotela, te, inauguirajući novu eru filozofije, udariše temelj pravoj skolastičkoj XIII. vijeka.

Toma je Akvinski i za sva buduća vremena

ostao mjerodavni učiteljem reda, njegovu su nauku Dominikani od svojeg prvog postanka pak sve

do danas slijedili, branili i gojili, te tako omogućili pod papom Lavom XIII. i Pijom X. njegov trijumf u crkvi. S toga istakne pripodjed jubileja reda kao osobitu

zaslugu Dominikanaca ne toliko da su doprinijeli konačnoj pobjedi Tomine filozofije, koliko da su se nje

govore nauke ujekrno držali i od nje se ni za dlaku ne uđaljili.

Ali osim ove dvojice Red može da pokaže na

lijepu kitu velikih umova i jakih duhova. Spomenut

ćemo najprije Rajmundu od Pennaforta, koji se rođio

godine 1175. u dvoru od Pennaforta, u Kataloniji, a umre 1275. godine, gotovo 100 godina star, u Bar-

celoni. Bijaše potomak glasovite obitelji grofova od

Barcelone i takovim se žarom podao nauci, da je

već u 20. godini bio uč

vaju. Njima je prosto izložiti se ili ne toj pogibli; dok ženama, starcima i djeci u Njemačkoj, u Austriji-Ugarskoj i kod njihovih saveznika nije prosto izbjegći oskudici i nevolji što njima protuzakonita engleska blokada prouzrokuje, ni gladinjo smrti, na koju ih je Engleska nesmiljeno osudila.

Njemačke podmornice inače ne vrebaju ni pošto na ljudski život. Njihov je zadatak zaprijetiti, što više i bolje mogu, da se Engleska i njene saveznici opskrbe bilo kojim šurovinam, a u prvom redu ugljenom i municijama.

Sa gledišta čovještva, za brod kreat muncijom koji u morsku dubinu propada, spasavaju se stotine i hiljade ljudskih života, kojima bi bilo sugjeno, da od te džebane pogin. Ako se za nešreću dogodi da pogine, kao što se dogodilo sa «Lusitanionom» i mirtnih putnika, na koga pada u prvom redu odgovornost, ako ne na vlasnike brodova, na te ljudje bez srca ni savjeti, koji su pustili da se ove nevine žrtve ukrcaju na njihove ploveće barutane?

Engleska hoće da silom nameće Evropi nastavljanje ovog krvoprolaća, da produlji, bez kraja ni konca, nevolje ovoga rata, koje su do sad štedile njezin egoizam. Naše podmornice imaju na suprot zadatku, da učine kraj ovom ratu, da pogode engleski merkantilizam u njegove životne interese. One neće nipošto nikoga uništiti; onaj dan kad naše podmornice budu privazele Englesku na usta zloglasni «zapušaći» gospodina Churchilla, njihov će zadatak biti ispunjen, na veliku sreću stare kontinentalne Evrope, koja će odahnuti.

Isporedite ove dvije svrhe: englesku i našu; koja je od njih nemoralnija?

Je li se Engleska ikad ustručavala od toga da upotrebi sva srestva i najgroznija i najnezakonitija, kad se radi o njezinim interesima? Da bi ona raspalagala protiv Njemačke oružjem tako ubojitum, kao što su podmornice, bili ona oklijevala, da se njima posluži, da ne povrijedi pravo i civilizaciju?

«Rat, to je silovito stanje; valja ili ratovati do skrajnosti, ili vratiť se kući!»

Ovo nije pisao nikakav «ruski militarista»; ovo je načelo proglašio glavom francuski član konvencije Lazare Carnot «veliki Carnot».

Kleveta nemoralnosti kojom velika ratoborna štampa u Londonu i u Parizu hoće da nas objedi, hajka koju je ona podigla protiv podmorničke blokade, neće nikoga uvjeriti. Licemjerje je njezino preveć očito.

Česarevo srce i pitanje obalnog ribanja u Dalmaciji.

Jedna između najsjajnijih vrlina kojim se odlikuje naš mladi Vladar, i kojim divno odvaja u sadašnje teško doba, to je njegovu budno, žarko, živo brinuće, osim što za junačku vojsku na bojištima, za potrebe naroda na domu, osobito za siromašnije slojeve, koji najviše trpe u današnjoj oskudici. Zlatno srce njegovo se ražalilo na nevolje koja muči tolike manje i neimučne ljude, te ga nagnalo da sam pokrene, potakne brže, živilje, uspiješnije priponaganje, da pobudi odlučniji rad na svakom polju javne uprave, koja mora da se bavi namirenjem najprečih životnih potreba naroda. Dvije su velike brige na vitezkom njegovom srcu: salomili silu okrutnika, ublažiti muke pačenika. Svi znademo kako se, na njegov poticaj, pokrenula početkom ovoga mjeseca velika akcija za prehranu naroda, za olakšanje bijede potrebitne ruke, kako je naredio da posebni odror bude njemu neposredno na raspolažanje, kako hoće da o svim prilikama i fazama rada oko prehranivanja bude neprestano točno obavješten. Kojim je blagodatnim plodom ta njegova lična intervencija urođila, podavajući ravniji pravac i slobodniji, okretniji, brži hod svakom radu, to se vidjelo u pitanju opskrbljivanja Beča uglenom, u uspiješnom načinu, kojim se doskočilo svakojakim nevoljama koje su tražile lika u tolikim krajevima naše Monarhije. Jer, kakono žarko sjaće sance da se svako ogrije jednako, njegovo je tako milovanje bez razlike za sve narode u Monarhiji, njegovo je takovo milosrđe jednako za sve njegove podanke, koji su mu svi jednako blizu očinskog plemenitom srcu.

Za to, kada je tu skoro primio u Badenu Namjesnika grofa Attemsa, Cesar je htio da njega biti potarko obavješten o svim našim prilikama, a naosob u prehranjuvanju naroda; izvjestio se o svim poteškoćama koje su mu na putu, o svim okolnostima koje oskudicu čine u nas osjetljivu rad oko, pripmaganja zamršeniji; te je odmah i raspoložio da se odredi sve što je potrebno da se uklone s puta zapreke koje se dadu ukloniti, i da se dovoz živeža olakoti i pospresti. Osobito se je i s najvećim zanimanjem obazreo na ribanje, na taj stari izvor blagostanja našeg primorja, koji,

stigao čast doktora gragjanskog i kanonskog prava. Berengar, biskup Barcelone, vraćajući se iz Rima u Španiju, posjeti ga u Bolonji i nagovori ga, da se povrati u Barcelonu, gdje dobi kanonikat i arcidijakonat u onoj stolnoj crkvi. Njegova pobožnost, njegova čestnost i ostale njegove vrline stečkoše mu u kratko vrijeme svršile poštovanje, svršili ljubav, tako da mu stajaše otvoren put do najviših crkvenih časti. Ali Rajmund, stupivši u dođir sa nekoliko svećenika Dominikova reda, koji se bijahu nastanili u Barceloni, odrće se svega i 1. aprila 1222. stupi u njihov red. Mnoge druge ličnosti, odlične i sa svojega znanja i sa svojega društvenoga položaja, pogloše njegovim primjerom i ugoše u isti red. Grur IX. pozva ga u Rim i povjeri mu zadaću, da skupi njegove dekretilije, čime je Rajmundu udario temelj učenju kanonskog prava. Da ga nagrabi, htjede ga papa imenovati metropolitom Tarragonije, ali on oboi ovi za njega časnu ponudu, prepostavljajući mir svojeg samostana u Barceloni svim probicima, koje bi bio uživao u svojoj novoj časti. Izabran godine 1238. generalom reda, nakon dvije godine odoži tu čast, da se posveru posveti svomu načinu. Godine 1601. buše kanoniziran od pape Klimenta VIII. Osim spomenutih Decretalium Gregorii P. IX. libri quinque, kompilirao je Rajmundu takozjer i Summa de poenitentia, koja se kraće citira Summa Raimundiana.

u zadnje doba, kao da je presudio. Dakako, na žalost, naše more, to široko polje, na kojem se nigdje ne sije a svagda žanje, od kojeg drugi narodi crpu goleme prihode, nešto radi nerazboritog postupanja domaćih, nešto radi besavjesnog pustosjenja tujih ribara, izgubilo je svoju prvašnju plovodost, te će se valjati njim puno ozbiljnije i razumije baviti, da budemo od njega mogli crpiti one koristi koje uživaju drugi narodi. Megijutim je naš Vladar, uvidiv svu važnost ovog velikog pitanja, odredio da se zasnuje velika akcija, eda se kad nastanu prikladnja vremena, pokrene ribanje na morskoj pučini, kao kod drugih naroda, savremenim i opsežnim materijalom i zgodnim naročitim brodovima, što oskudne prilike našeg obalnog pučanstva nijesu do sada dopuštale. Već se stalo raditi oko ove osnove, koja će se poslije rata oživovrati.

Megijutim je Vladar, s obzirom na najpreču današnju potrebu našeg primorskog naroda, naredio da se *odmah* stane raditi oko oživljavanja našeg obalnog ribanja, koje je zbog sadašnjih teških prilika skučeno i sačerano u najtjesnije granice, a to baš u doba kada narod bi mogao od ove izruke dobiti najveće koristi. U tu svrhu, eda se ukloni sa što većom posješnošću sve ono što smeta tjeranju našeg obalnog ribanja. Cesar je već poslao u Dalmaciju, kako smo onomadne javili, c. i k. fregatnog kapetana viteza Dolzera, dodijeljena previšnjoj vojnoj kancelariji, koji ima analog da stupi u doticaj sa civilnim i vojnim zanimanjima vlastima i ostalim faktorima, eda se ovo ribanje uredi na način, da prehranjuvanje naroda u nas bude moglo iz njega crpiti najposredniju, najbržu i najobilatiju pomoć. Gospodin fregatni kapetan vitez Dolzera ima punu vlast od Djegova Veličanstva, da ukloni sve potreške koje bi bile na putu izvedenju ove previšnje žive i odlučne volje, e da se tako namiri ova velika potreba našeg primorskog pučanstva. Gospodin fregatni kapetan, dok ovo pišemo, pogaj u ovu svrhu neka glavnija mjesta u Dalmaciji zajedno sa gospodinom Namjesnikom, te smo uvjereni da će njihovo putovanje urođiti željenim plodom. I tako ova samonikla plemenita zamisao Njegova Veličanstva, ostaće do vijeka u uspomeni harnog naroda našega.

Naši Dopisi

Vodice, 27 februara.

U petak uvečer dne 23 o. m. premiun iznenada u Vodicama umirovljeni učitelj Mihovil Maretic. Dobri pokonjik bijaše poznat i ljubljen ne samo u Vodicama, gdje je vršio svoje učiteljsko zvanje preko 30 godina, već po cijeloj Dalmaciji. Zlatno srca, celičnog značaja, rodoljub staroga kova, vrijedan u svom učiteljskom zvanju, iskren i vjeran prijatelj i mio u svakom društvu; u jednu riječ uživao je ljubav kod svakoga.

Ostavlja za sobom udovicu i troje pastoraka, koje je blagopokojni odgojio i ljubio kao svoju djecu.

Takovu uzornom poštenjaku bila laka crna zemljica, a njegovoj duši vječni rajske pokoj.

DALMATINSKE VIJESTI

Putovanje P. P. gosp. Namjesnika grofa Attemsa. Za uređenje obalnog ribanja u Dalmaciji.

Dreuzvišeni gosp. Namjesnik grof Attems, u srijedu u večer predsedao je na Namjesništvu sjednici za uređenje obalnog ribanja u Zadarskom kotaru, na kojolj, osim c. i k. fregatnog kapetana viteza von Dolzera, dodijeljena vojn. kancelariji Djegova Veličanstva, koji je, po Drevišnjem nalogu, došao u ovu svrhu u Dalmaciju, bijahu: lučki poglavari c. i k. fregatni kapetan baron Ross i zapovjednik predjelne obalne obrane major Mally. Gospodin Namjesnik krenuo je u četvrtak u jutro, zajedno sa fregatnim kapetanom vitezom von Dolzerm u istu svrhu, put Šibeniku i Splitu. U četvrtak bila je u Šibeniku sjednica za obalno ribanje u onom kotaru, na koju su došli kontreadmiral Zaccaria, i. od Zapovjedništva obalne obrane, kapetan linjskog broda Martinok. U petak bila je sjednica u Splitu za Šibenski i Dubrovački kotar, na koju, uz pomenu gospodu, bijahu lučki poglavari Stipanović i Luxardo. Zaključio se ustrojenje, dočito povećanje vojnih i ribarskih stanica, pribavljanje potrebitih sredstava, što je najglavnije, oslobođenje momčadi nužne za ribanje. Ulovljena riba predaće se mjesnim odborima za prehranu. Potanje u drugom broju.

Dreuzvišeni gosp. Namjesnik povratio se dasas, na sat poslije podne, u Zadar, zajedno sa c. i k. fregatnim kapetanom vitezom v. Polzerom koji je, poslije objeda, krenuo *odmah* put Dole.

Zasluzuje da ovđe bude spomenut i učeni Sisto iz Sijene, tako nazvan po svojem rođnom gradu, gdje je ugledao svjetlo dana godine 1520. Njegovi roditelji bijahu izraelitske vjere, a on, prešavši u katoličku crkvu, stupi u red Malebraće. Buduće da je dva puta apostolirao, dađe ga inkvizicija baciti u tamnicu i bude osuđen na smrt na lomači. Osuda se imala baš izvršiti, kada papi Piju V. koji tada bijaše komesar inkvizicije, pogje za rukom da ga obrati i da isposljuje milost i dopust da uđe u red sv. Dominika. Od toga se časa Sisto posveti provođenju po raznim provincijama Italije i dogje na glas velikog crkvenog govornika. Koncem godine 1569. umre u Genovi. Sastavio je više učenih djela, od kojih se sačuvala samo njegova Bibliotheca sancta u osam knjiga. Ovim je djelom udario temelj učenju kanonskog prava. Da ga nagrabi, htjede ga papa imenovati metropolitom Tarragonije, ali on oboi ovi za njega časnu ponudu, prepostavljajući mir svojeg samostana u Barceloni svim probicima, koje bi bio uživao u svojoj novoj časti. Ali Rajmund, stupivši u dođir sa nekoliko svećenika Dominikova reda, koji se bijahu nastanili u Barceloni, odrće se svega i 1. aprila 1222. stupi u njihov red.

Ne manje glasovit je Melijor Cano, koji se rođio početkom XVI. stoljeća u Tarancovu, a umro u Toleđu 1560. Još mlad stupi u red sv. Dominika, te je učio teologiju pod glasovitim Francescom da Viitorom. U isto se vrijeme bavio historijom, filozofijom i lijeptom knjigom, stekavši toliko znanje i takav glas, da je bio poslat u Valladolid, na tamošnju visoku školu, gdje su naučavali Dijego D'Astudiella i Bartolomej Carranza. Imenovan profesorom najprije u Alcalá, a godine 1546. u Salamanci, njegov se glas pronesе cijelom Španijom. Nego u Carranzu

Previšnje odlikovanje.

Cesar je udjelio učitelju glazbe, na ženskom preparandiju u Dubrovniku, Napoleonu Marcocchia, prigodom kada je postavljen u trajno stanje mira, naziv carskog savjetnika, prost od takse.

U Vijeću za prehranu.

Ministar za narodnu prehranu imenovan je članom Vijeća za prehranu, među ostalima, predsjednik Pokr. poljodjelskog Vijeća za Dalmaciju, Huberta konta Borelli Vranskog u Zadru.

Imenovanja.

Ministar nastave imenovan je kotarskog povjerenika dalmatinskog Namjesništva Vicka Rubelli pl. Sturmfestkog ministarstvenim tajnikom na Ministarstvu nastave.

Ministar nastave imenovan je učitelja vježbavnice na preparandiju u Arbanasima Iliju Dizdara glavnim učiteljem na ženskom preparandiju u Dubrovniku.

Ratna odlikovanja.

Cesar je udjelio lučkom stražaru Josipu Bassu u Buđovi, u premilostivo priznane osobitog neustrašivog i samoprijegornog ponašanja pri lovljenu morskih mina, srebrni križ za zasluge s krunom, na traku kolajne za hrabrost.

Ratna odlikovanja.

Cesar je udjelio lučkom stražaru Josipu Bassu u Buđovi, u premilostivo priznane osobitog neustrašivog i samoprijegornog ponašanja pri lovljenu morskih mina, srebrni križ za zasluge s krunom, na traku kolajne za hrabrost.

Al capitano sig. Riccardo Perissich venne conferita la croce del merito colla corona, al nastro della medaglia al valore.

+ Biskup Dr. A. Gjivoje.

«Jedinstvo» piše: «Doznaće se o pokojniku da je i privatno činio mnogo dobra, a da se ne zna. Mnoge obitelji i pojedinci, koji su mu se obračali u nevolji, podupirao je, često i izdašno. A dosta je bilo i priznaca bez potpisa. Biva nekima što je (sto ostaje sada za vazda tajnom) priskočio u pomoć i zajmom, ali da zato niko nikad ne znaće, pa ni poslije njegove smrti.

Zabilježimo i ovu. Lani nije bilo rođa u vjogradima na dobrima u Sućurcu. Primio je od težaka u novcima za dio kupusa, novac joj porazdolio. Ove godine je, na pitanje hoće li mu donijeti novac ili kupus, odgovorio svome upravitelju dobara: A što će mi novci, što će potrebiti kad imam novce da kupe u ovoj skupoci? Donesite mi kupus da im ga dađem. — Vas taj kupus je porazdolio ovđe potrebitnim obiteljima, a na način da nikao nikada nije znao, što se doznaće tek sada. Bio je od onih da čini dobra skrovito, a da niko nezna. Premi iskren bio je i premač čedan. Oporuka dokazuje. On je znao da što i za koga štedi, i trpio je puno sve što je trpio radi svoje štednje, ali nije hajao za neke glasove: mirne i čiste savjeti, da pomaže živ gđe treba, a da sve svoje ostavlja u dobre svrhe.

Iz Zagreba je presv. nadbiskup Bauer pisao lijepu, dirljivu sažalnicu kaptolužače u velike što mu, radi današnjih prilika, nije moguće doći u Split da učestvuje pogreb.

Presvjetli Dr. V. Ivčević zamolio je gosp. Dr. Frana Mađirazzu, opć. upravitelju, da bi u pogrebu zastupao Žemaljski Odbor. Presv. Šibenski biskup Papačava u svojoj sažalnicijavila da će za pokojnika prirediti zadušnice u Šibeniku.

Presv. Mitropolita Pulišić brzojavio je da u velike žali što ne može, radi saobraćajnih prilika, doći na pogreb dobrog, dragoga, plemenitoga pokojnika. Zamolio je presv. biskupa Palunka da bi ga zastupao.

Još je brzojavio, da će u pondjeljnik prirediti u Zadru svečane zadušnice za pokojnika.

Pogreb biskupu Dr. A. Gjivoje bio je u subotu veličanstven. Na obali i svuda naoko grada, kuda je prolazio pogreb gasti špalari svijeta. Najprije klerici s križem, pa dupliri, vojna glazba, škole pučke i srednje, bratovštine, pjevačko društvo «Zvonimir», vojničko odjeljenje, kaptolski križ, redovnici, svećenici, kaptol, presvij. biskup Carić, presvij. biskup Palunko «oficians cum assistantibus», nosioci odlikovanja pokojnika. Lijes nošen od svećenika, oko lijesa klerici, dupliri kaptola i općine. Rođbina. Poglavar, prestavnik N. P. g. Namjesnika, c. kr. vojni zapovjednik. Zastupnici biskupu i kaptolu. Upravitelji općine i poglavljave uređa. Činovnici državni, općinski zbor, opć. odbornici, zastupnici, konsuli. Prestatnici raznih ustanova, povjerenstava, korporacija, gragjanstvo.

Trogira 1012 — muška Novi kod Trogira 9 — Komiža 6 — pučka Solin 4'26 — Ženska Split 24'50 — pučka Kuklješa 7'98 — Kale 9 — Novalja 6'48 — Rab 16'34 — Božava 2'82 — Biograd n/m 12'76 — Morinj 7 — Petrcane 4.

Učiteljski zbor prep. Arbanasi na poč. usp. pok. Barbare Dobrović 21 — Špiro i Lally Barić na poč. usp. pok. A. ud. Bilić 10 — Isto na poč. usp. pok. Anta B. Mandinić K 10 — Pavao Kuzmanić na poč. usp. pok. Matilde Katalinić 4 — grag. sav. Stj. Nazor, na poč. usp. pok. Dinka Radović-a iz Bola 5 — Ivan Babić na poč. usp. istoga 4 — Don Niko Milić na poč. usp. pok. Antice Barani 2. Jaksica Eškinje 2, Ernesta Nutrizio 2 — Don Ante Šoša Ervenik, bez naznake 5'05.

Sakupile: pučka škola Pokrivenik kr. 4 — ženska Milna 5'10 — Vis 12 — Hvar 4'86 — pučka Gornje Polje 2 — Sib 3 — Komolac 2'34.

Elargione.

La famiglia de Zotti in Zara ha devoluto l'impor di cor. 10 a vantaggio del fondo pro vedove ed orfani di militi dalmati caduti, per onorare la memoria della defunta signora Maria Jurcev nata de Mirković.

Prenosne bolesti u Dalmaciji.

Prijavljeni slučajevi prenosnih bolesti u sedmici od 18. februara 1917. do 24. februara 1917.

Bolest	Pol. kotar	Općina	Broj
			oboljelih umrlih
Difterija	Dubrovnik	Dubrovnik	1 —
"	Knjin	Knjin	1 —
Skrlet	Zadar	Zadar	1 —
Srdobolja	Kotor	Ercegnovi	1 —
Crijevit	Split	Split	1* —
"	Dubrovnik	Dubrovnik	1 —
"	Kotor	Ercegnovi	1* —
"	Sinj	Vrlika	1 —

* Odnose se na vojničke osobe.

RAZLIČITE VIJESTI

Umro grof Zeppelin.

BERLIN. 8. Grof Zeppelin umro je jutros u Charlottenburgu od upale pluća.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEĆ. 9. Službeno se javlja:

9. marta 1917.

Istočno bojište:

Vojna fronta gener. maršala Mackensena:

Nije se ništa osobito zabilo.

Vojna fronta gener. pukovnika Nadvojvode Josipa:

Izmegju Uziske i Czobanyoske doline austro-ugarske pukovnije, koje su pojačavali njemački odjelji, zauzeše na jurišu jako zašaćeni granični vis Magyaros. Neprijatelj ostavi 4 oficira i 600 ljudi, više mitraljeza i minometala u našim rukama. Red je da se osobito pohvali honvedska pješadijska pukovnija br. 10. Istočno od Gyimesa razrušen je ruski Blockhaus.

Vojna fronta gener. maršala princa Leopolda Bavarskoga:

Nema ništa da se javi.

Talijansko i jugo-istočno bojište:

Stanje nepromjenjeno.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Izvještaji njemačkog glavnog stana.

BERLIN. 9. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan 9. marta 1917.

Zapadno bojište:

Na zapadu od Wytschaeta naši napadni odjelji prodriješe u englesku poziciju, iz koje se povratise sa 37 zarobljenika, 2 mitraljeze i 1 minometalom. U području Somme zarobio se u izvidničkim sukobima 15 Engleza. U Champagni Francuzi napadoše, poslije ubrane vatre, pozicije na jugu od Riponta, koje smo 15. februara oteli. Uspješe im da provale u pojedine opkope na visu 185 i u Champagni. Na svim ostalim mjesima bježi odbijeni. Drotudarom preotemos komade opkopa na nadvišujuću visu 185, dok salaš, koji nije leži, neprijatelj još drži. Razbijio se francuski zagon protiv visa 304. Jedno naše preuzeće kod Avocourtske šume donije nam, bez naših gubitaka, 6 zarobljenika i dvije mitraljeze.

Seuse, rodom iz Švicarske, zastupa poetičku i asketičku stranu mistike. Premda gleda i nastoji, da u sebi ubije „prirođeno“ čovjeka i da se udube u „bezlično“ božanstvo, ipak mu njegovo mekanu srce i pjesnička mašta predočuje cilj njegovih žudnja u onim predočbama i slikama, koje je već starija mistika i u prozi i u poeziji uzela iz staroga zavjeta, a osobito iz Pjesme nad pjesmama. Dapače vitezko svjetovno pjesništvo i s time spojena služba prama rjeđnom spolu pomažu mu, da stvara ona lica, u kojima se održaju ono iskustvo stečeno u asketičkim borbama, u službi božanske ljubavi.

Za razvitak njemačke mistike bješe od velike važnosti, što je dušobrižništvo i propovijedanje Dominikanaca, jer se nigdje, kao u ovim samostanima srca ne utvarahu novoj nauci. I na ovom je polju velikih zasluga stekao Seuse, koji je baš za ženske članove ređa bio sastavio onu poznatu knjižicu o vječnoj mudrosti. Izmegju svih ženskih članova ređa, na kojima se u prvom ređu očitovao njegov upliv, treba spomenuti Elisabetu Stagel, koja je opet sa svoje strane znatno djelovala na njega i na njegovu shvaćanje.

U februaru izgubismo 24 letjelice, a neprijatelj na zapadu, istoku i na Balkanu 91 letjelicu, od kojih 37 je u našim rukama, 49 se očevdno srušilo s onu stranu liniju; 5 je letjelica prinuđeno da se spusti na zemlju.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Red Sv. Stjepana Pađovojvodi Maksu.

BEĆ. 9. Cesar je upravio nadvojvodi Maksu ovo ručno pismo:

Dragi gospodine brate, nadvojvode Makse!

Vaša je dragost, u noticiranju Moga nastupa na prijestolje, sa punim shvaćanjem Mojih namjera znala da podada onu važnost, što, prema Mojoj volji, pripada tom svečanom činu za gojenje prijateljskih odnosa prema saveznim državama i vlastima. Tim je Vaša dragost stekla pravo na Moju zahvalnost i priznanje, te Vam, kao vidljivo obilježe toga, udjeljujem Veliki Krst Moga. Reda Sv. Stjepana.

Karlo.

Konferencija za pučku prehranu.

BEĆ. 9. U svezi sa dogovorima, što su bili dana 2. i 3. marta u ministra predsjednika, upogled pripomoćne akcije da se olakša življene manje imućnima, održala se u uredu za pučku prehranu, a pod predsjedanjem ministra Hösra, konferencija, na kojoj bijahu predstavnici interesovanih ministarstava, svih zemaljskih vlasti i predstojnik zajedničkog odbora za prehranu general-major Landwehr. Došlo se podrobno pretresla situacija u svim pokrajinama, pitanje o raspoloživom novcu i prijetki prothjevi za vojsku, utvrđene se pravci za pripomoćnu akciju. Po tim pravcima, akcija ide za tim, da se namjenama iz javnih sredstava poboljšaju prilike prehranjuvanja manje imućnih. Za vrijeme kad te prilike postanu teže, akcija će se primjereno intenzivnije razvijati; dok kad prilike budu povoljnije, primjereno će se ograničavati. Zemaljskim će se vlastima priputiti, da nauj ljene mjere primjenjuju prama prilikama u pojedinim zemljama.

Akcija će se ograničavati jedino na pučke staleže, koji su poradi rata zbilja zapali u nevolju. Zemaljske će vlasti tačno da utvrde koji su i koliko je tih nevoljnika i da se postaraju da se pomoj udjeli jedino onima, za koje je odregjena. Nepričstran mora da u tome bude dužnost vodila. Svako razlikovanje sa socijalnih, političkih ili nacionalnih gledišta, mora se pošto položiti. Sredstva što će vlasti stavljati na raspolaganje, imaju se tako upotrebljavati, da ne smije nikako izgledati da se tobože radi o milostinji.

Akcija, paće, ide za tim da potrebna prihvati postojecu hranu po jeftinu cijenu i da je lakše mogu dobiti. Tu se, naravno, može raditi jedino o živezu, za koji vlasti nije odredila obroke, na prvom redu, dakle, radi se o mesu. Da se s druge strane štedi na marvi, dolaziće u obzir zelje, sir, jaja i drugo, što se tiče mesa, naumilo se upotrebljavati u obilatoj mjeri junad, marvu sitnog zuba, ruba, letušte i divljač. Da bude razmijernosti u trošenju mesa, trebaće da se imaju ograničiti nabavljanje mesa. Svaka će zemlja trebat da namiruje svoje potrebe životnim sredstvima kojima sama raspolaže. Gdje to ne bude moguće, ured će za prehranu odrediti kako će koja zemlja ići drugoj na ruku. Biće prije svega nužno, da akciju obilato podupire privatna dobrotvornost. Imućnija će čeljad bez sumnje upozнатi svoju dužnost da pomažu nevolnjicima.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD. 9. Glavni stan javlja, 8 marta:

Neprijateljska konjička pukovnija, koja je posluživala da se primakne našoj poziciji na fronti Tigrisa, odbijena je sa znatnim gubicima. Na ostalim frontama ništa znamo.

CARIGRAD. 10. Glavni stan.

Fronta Tigrisa:

Slaba neprijateljska konjica, koja je pokušavala da se primakne našem lijevom krilu, uzbijena je sa teškim gubicima. Tekom ovih bojeva, jedna se mitraljeza odnijela. Da jednoj neprijateljskoj topnjači naša je teška artiljerija prouzrokovala eksploziju. Na ostalim frontama ništa vrijedno spomena.

CARIGRAD. 10. Nijesu Rusi uzeli Hamadan, kako oni tvrde, napadom, nego su ga Turci od svoje volje napustili, a da neprijatelj nije to ni primjetio.

Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA. 9. Izvještaj generalnog štaba, 8. marta:

Mačedonska fronta:

Dvije engleske satnije pokušave da se otisnu severo-istočno od Doiran skog jezera, ali ih vatra ustavi. Na ostaloj fronti slaba artiljeriska vatra. U Vardarskoj dolini živahnja letjelička djelatnost.

Rumunjska fronta:

Ništa važno.

Drugi smjer dobi mistika po Johanu Tauleru, čije su propovijedi za lijepi niz godina jednako značale katolike kao i protestante. Sdruženje duše s Bogom cilj je takozje i Taulerove mistike. To se sdrženje po njegovoj nauci ne može postići vanjskim djelima pobožnosti, nego se Boga mora ljubiti i shvaćati srcem. «Neka presta neuka svjetinu trci na propovijedi, neka vrši vanjska djela pobožnosti, da ne pađe u bezvjernstvo, ali ko se zaista hoće sdržati s Bogom, taj se mora u sebe svratiti i u ljubavi se spojiti sa Stvoriteljem.»

Od neprocjenjive vrijednosti za vjersku naobrazbu širih slojeva bješe drugo jedno djelo, koje ovđe moramo spomenuti, naime Rimski katekizam, sastavljen od dvaju Dominikanaca: Vilhelma Foscarinija i Frana Forcira.

Dominikanici stečoše osobitih zasluga takozje i kao crkvenici govornici. Iz nepreglednog niza glasovitih propovjeđnika ovđe ćemo spomenuti samo dvojicu: Vincencija Ferorejsia i Jerolima Savonarola. Prvi je znao do suza ganuti, duboko potresti svoje slušaoce, prikazujući im sudnji dan. O drugome, koji je kao reformator Firence stečao osobito ime, progovorit ćemo nekoliko riječi više. (Slijedi).

SOFIJA. 10. Izvještaj generalnog štaba, 9. marta.

Mačedonska fronta:

Na svoj fronti slaba artiljeriska vatra. S obe strane željezničke pruge Dowa-Tepe-Butkovo neprijateljske su patrole protjerane. Poslije boja u zraku kod Serresa, neprijateljska je letjelica prinugnjena da se spusti iza neprijateljskih linija.

Rumunjska fronta:

Orijetka artiljeriska i pješadijska vatra.

Propali brođovi.

ROTTERDAM. 9. Dronio se glas, da je holandski parobrod «Yostrom» torpedovan na putu iz Amsterdama u London. Holandski parobrod «Bukelskij» od 6749 tona sa žitom za vladu, razbijio se na putu iz New-Yorka u Rotterdam kod Halifaxa.

CHRISTIANIA. 9. Za jučerašnjeg orkana na Murmanskoj obali, veliki ruski prijevoznici parobrod, koji bježe usidren u Koliskom zalivu, istisnut je sa svim teretom u široko more, gdje potonu. Teret je zapadao deset milijuna rubala. Posada mu se spasla.

Irska stranka protiv Lloyd George-a.

LONDON. 9. Irska stranka objavljuje proglašenje u kojemu izjavljuje, da držanje Lloyd George-a, mora da poveća nepovjerenje u Irskoj prema engleskim obćenjima i da jača revolucionarni pokret. Dok će dakle irska stranka i unaprijed d'skrajnosti poći, samo da prinese brzom i uspješnom donokončanju rata, ona osjeća dužnost, da se sa svim sredstvima odupire vlasti.

Nacionalna manifestacija u Sorbonni.

BERN. 9. Na jučerašnjoj nacionalnoj manifestaciji u Sorbonni, Dechanel reče, da Francuski i Evropa neće mirovati, dok njemačke armije budu tako blizu francuskog glavnog grada i drže pristup na ceste, kojima Nijemci preko dvjesti puta putuju u Francusku.

Istoričar Lavis izjavljuje, da su francuski uvjeti za mir: kažnjenje Njemačke; vraćanje Elsasa i Lostrinje, uspostavljanje neovisnosti Belgije, Srbije i Rumunske, pravo samoodređivanja svih potlačenih narodnosti; samo pod tim uvjetima moći će mir trajati; ali Njemačka će te uvjete samo tada primiti, kad je sila na to prinudi.

Ministar nastave Viviani izjavljuje, da se vlada slaze sa razlaganjem predgovornika.

Wilson obolio.

WASHINGTON. 9. (Reuter.) Wilson je lako obolio; tre

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Prenosimo naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnik slatkis: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Foures, finih biskvita i t. d. i. t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu drago količinu, i plaća najvišom cijenom.

Tko želi nabaviti uz povoljne cijene

Sumpora i Galice

neka se obrati na
Matko Milković, Rijeka.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4½ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4½ o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4½%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20.

Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da fchi 400. Vinc. principale fchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

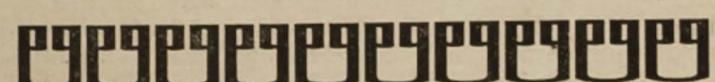
Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIÀ Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Častim se izvijestiti cij. moje mušterije, općinstvo, Državne i pokrajinske Uredje, te Općinske opskrbne odbore da sam premjestio moju poslovnicu

Šibenik obala kod Tvornice leda.

Sa veleštovanjem:

Agenturna, Komisionalna i Otpremajuća Poslovnica

Josip Jadronja - Šibenik.

Stigla je velika partija BIJELOG NJEMAČKOG SUROGATA SAPUNA, sasvim tvrdog u originalnim sanducima od 200 komada po 20 dkg., koju prodajem svim trgovcima i zavodima po Kr. 55 sanduk, franko Žadar. Odprema se odmah za cijelu pokrajinu, uz unaprednu isplatu ili na temelju dokumenata koje banke.

Ovo novo njemačko sredstvo nadomješće izvrsno obični i preskupi masteni sapun. Sve ga njemačke kućice upotrebljuju za pranje ruku, rublja, poda, kuhinjskih sprava i za sve predmete od kovine.

Nalazi se na prodaju kod svakog trgovca. — Direktan uvoz iz Njemačke.

Narudžbe šalju se tvrđki

MARCELLO PATTIERA — Žadar. Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Brzojavi: PATTIERA — Žadar.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaće sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do dalnjega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Ratni invalid

koji je izučio pletenje košara, traži namještenje. ♦♦♦♦♦

Prijave: Dalmatinskom pokrajinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u

ZADRU

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Žadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Uskrsnih od 4 do 12 h. — Školskih potrepština osobito Žadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mape za pisma 10 Kuv. i 10 Listova 26 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 6. — Cigaretnog papira: «SAMUM» I. vrste kr. 7·80, II. vrste kr. 6·80, «AUSTRIA» kr. 4·20 po kartonu. — Fotografskih potrepština.

Emailiranih Tablica

za dućane i urede

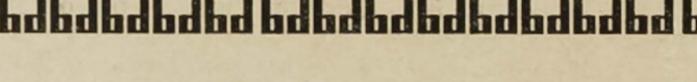
Električna Baterija Kr. 1.40 komplet Kr. 3.90.

Pisaći stroj «Meteor» Kr. 380 takozje hrv. pismom.

Pečata od gume i mjeđi.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 76×50, Kruna 3·50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1½ do 6 m/m po kg. Kr. 5 do 6.60, sa gvožđenom žicom 3 m/m kg. K. 7·80.

Potpala od gume samo za trgovce na veliko.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3 ¾ kamata.

Kuhalo i brzovar na petrolej

Zejamčena sigurnost!
Zajamčeno prosto od svakog mirisa!

Senzacijonalni uspjeh!

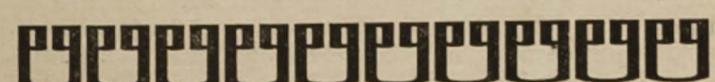

• Najspasobniji i najsvršeniji brzovar sadašnjosti! •

Učinak grijanja 3 puta veći nego kod ostalih sistema. Velika prištendja! Jedna litra petroleja gori 8—12 sati. Jedna litra vode kuha za 5 minuta. Isključeno je da bi se brzovar prevrnuo. Istodobno može služiti i kao peć za grijanje sobe.

Tvorničko skladište i zastupstvo za cijelu Dalmaciju:

G. B. TAMINO - Žadar.

„BLANKA“

Stigla je velika partija BIJELOG NJEMAČKOG SUROGATA SAPUNA, sasvim tvrdog u originalnim sanducima od 200 komada po 20 dkg., koju prodajem svim trgovcima i zavodima po Kr. 55 sanduk, franko Žadar. Odprema se odmah za cijelu pokrajinu, uz unaprednu isplatu ili na temelju dokumenata koje banke.

Ovo novo njemačko sredstvo nadomješće izvrsno obični i preskupi masteni sapun. Sve ga njemačke kućice upotrebljuju za pranje ruku, rublja, poda, kuhinjskih sprava i za sve predmete od kovine.

Nalazi se na prodaju kod svakog trgovca. — Direktan uvoz iz Njemačke.

Narudžbe šalju se tvrđki

MARCELLO PATTIERA — Žadar. Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Brzojavi: PATTIERA — Žadar.

God. XX

Cijena je na
Kr. 12.—; samon
Na polugodište i

Izvještaji
stana od 10., 11.
Dalmatinske

Pooštovanje

BERLIN,
koje su se po
parobroda i jed
tona i odve
čistih toni so
BERLIN,
Moru potoplje
ukupnih 35.000

Zurich,
ske Komore
dašnju ratnu
teljskih podm
cuskus, Rusiju
žavana trgov
šteće što su v
mogle osjetiti
rata, opravda
zemljama. M
preduzete, da
najuspješnja
lagaj i pojeda
Podmornice i
ružnih trgov
maknu propa
Na talijanske
preko 1000 te
lagaj su naot
nica uređene
topnike i rad
janskih pom
beni sistem
da narod šte
i da se drži
minimalan, t
djelatnost po
flote Italije, s
dovoljna da
Državni
će izdržati d
trošiti se pri
svim provinc
cedulja. Bud
žrtviju, pobij

AME
Sjedinje

WASHI
se za 16.
Kongresa, lu
se objavljiva
prikljeni s
je spravno.

WASHI
čio, da sazv
Kongresa; a
oružavati a
mornica. To

Pri
utemelj

Jerolim
1452., stupi
Dominika i
Tača stajaju
uzor svih
mnogo opra
i znanosti,
poštenje i r
živo doći
stveno odan
rođu, da ga
njegovom u
zoričnom n
Savonarola,
kako se n
raskalašeno
riti u rob
propovjedao
potičući slu
ljučići novi
piti poslije